

Vammaisneuvoston lausunto sosiaali- ja terveyslautakunnalle koskien sosiaalihuoltolain ja kehitysvammalain mukaisen työtoiminnan työosuusrahan maksamisen yhdenmukaistamista

Vammaisille henkilöille järjestetään työtoimintaa kahden eri lain perusteella (sosiaalihuoltolaki SHL 27e§/1982/710 ja kehitysvammaisten erityishuoltolaki 23.6.1977/519). Työtoiminnassa käyville vammaisille on maksettu erisuuruista työtoimintarahaa riippuen siitä, kumman lain perusteella heille työtoimintaa järjestetään. Myös matkakorvaus on ollut erilainen. Sosiaalihuoltolain nojalla työtoiminnassa käyvät ovat vastanneet matkakuluistaan itse, kehitysvammalain mukaisessa työtoiminnassa käyvien matkat ovat olleet kunnan kustantamia.

Myös valmistelussa olevassa uudessa esityksessä vammaisten työosuusrahan suuruus ja matkakorvaus ovat kehitysvammaisille erilaiset kuin muille vammaisryhmille.

Uutta vammaispalvelulakia ollaan valmistelemassa. Nykyinen vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki yhdistetään yhdeksi vammaisten henkilöiden erityispalveluja koskevaksi laiksi, joka koskee yhdenvertaisesti kaikkia henkilöitä, jotka tarvitsevat apua tai tukea vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen toimintarajoitteen takia. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021. Uuden vammaispalvelulain tavoitteena on turvata vammaisille henkilöille palvelut yksilöllisten tarpeiden mukaan. Diagnoosi ei ole enää jatkossa peruste palvelujen saamiselle.

Työtoiminnan työosuusrahaa ja matkakorvauksia päätettäessä tulisi ehdottomasti huomioida tulevan vammaispalvelulain keskeinen ajatus yksilöllisten tarpeiden mukaisista palveluista.

Työosuusrahan tulisi siis olla kaikille kunnan järjestämän työtoiminnan piiriin kuuluville henkilöille samansuuruinen riippumatta pitkäaikaisen toimintarajoitteen syystä. Kehitysvammaisille ei voida maksaa pienempää korvausta kuin muille vammaisryhmille.

Samoin työtoiminnan matkakustannukset pitäisi korvata kaikille niille, jotka eivät pysty käyttämään julkisia kulkuneuvoja. Esimerkiksi vaikeasti liikuntarajoitteiset tai vahvasti autistiset henkilöt eivät kykene liikkumaan julkisilla kulkuvälineillä, joten heille kunnan tulisi korvata työtoimintamatkat. Osa kehitysvammaisista taas pystyy kulkemaan työtoimintaan julkisilla kulkuneuvoilla ja vastaamaan omista työtoimintamatkoistaan. Kehitysvammaisuus ei siis sinällään voi olla matkakorvauksen peruste.